

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postrijder verschijnt s'zinsdags, s'donderdag en zaterdag.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en bij alle postdirecteuren.

Alle toezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlijk, 20 centimen.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centimen.

De reclamen, per drukregel, 25 centimen.

TONGEREN, DEN 15 SEPTEMBER.

De kwestie van Rome.

De katholieken beginnen zich veel te bekommeren om de kwestie van Rome. Men weet dat krachtens de Conventie van 15 september, Frankrijk binnen kort zijne troepen uit Rome gaat trekken. Zulven de italiaansche revolutionairen, na het vertrek der Franschen, langer Z. H. den Paus in zijne hoofdstad verblijven? Alles doet het tegen deel voorzien. Alreeds roepen de Garibaldianen uit dat welhaast het uur der verlossing gaat slaan, dat Rome de hoofdstad gaat worden van het koninkrijk Italië, dat de wereldlijke macht der Pausen een einde gaat nemen.

Ondertusschen blijft de Paus aan 't gedicht houden van Rome niet te verlaten, dan wanneer, zoo als in 1848, 't geweld hem er toe dwingt. Het orgaan der katholieken van Frankrijk, *le Monde*, denkt eventwel dat het gouvernement van Victor Emmanuel voorzichtiger te werk zal gaan, en Z. H. uit zijne hoofdstad niet verbannen maar hem onder vele betuigingen van eerbied, het Vaticaan tot verblijfplaats zal schenken. Maar beklage lijk is zijn lot, indien Z. H. zulks aanneemt, voegt het blad omedelijk erbij: Wanneer Lodewijk XVI tot zijn volk zegde, dat hij aarheid om zijn vaderland te verlaten, indien zulks tot hun geluk kon strekken, riepen de revolutionairen uit dat ze daarin niet konden toestemmen, dat zij hem niet wilden verjagen, dat hij te Versailles in zijn paleis moest verblijven. Echter nauwelijks eenige dagen in zijn paleis zijnde, of de deugieten die hem onder alle verbodingen uittraden hadden van Frankrijk te verlaten, legden de hand op koning en trokken hem naar Parijs mede, te midden van het Jacobynisme. Eens te Parijs, in oktober 1789, werd de ongelukkige monarch ministers opgedrongen door de onstuimige vergadering, en men deed hem het gevang der Tuilleries verlaten voor den 'ompel, welken kerker hij slechts verliet om het schavot op te trekken!

Wij willen gelooven dat de italiaansche revolutionairen wel niet van zin zijn Z. H. eerst of laatst naar het schavot te leiden, daarvoor willen wij ze voor te beschaafde aanzien; maar van welken arglist en schijn heiligheid geven zij niet alle dagen de bewijzen? Ten tijde van Lodewijk XVI hadden de revolutionairen van Frankrijk het voornaamste doelwit eene scheuring te doen ontstaan in het veel bedroefene Frankrijk; maar hebben de revolutionairen van Italië niet

insgelijks voor doelwit eene scheuring te doen ontstaan in de katholieke wereld, en op de ruïnen van het katholycismus de ketterij op te regten? Daartoe leenen de hand alle degenen die uitvallen tegen het wereldlijk gezag van den Paus, tegen de instelling van den St. Pieters penning, daartoe helpen onze zoo genaamde *liberale* gazetten, die de vijanden van Rome altoos en in alles gelijk geven.

Het parijische blad *le Monde* geeft ons zijn gelicht te kennen waarbij het beter zoude vinden dat Z. H. desnoods Rome uit eigen wille verliete en naar Malthe ging weenen, een eiland dat hem door de Engelschen tot verblijfplaats wordt aangeboden, en alwaar hij nog vrijelijk in onderhandeling zoude kunnen blijven met de bisschoppen van alle de katholieke landen, iets wat geen plaats zoude hebben te Rome, onder de regering van den geban vloekten Victor Emmanuel.

Tongeren, 14 september 1866.

Mijnheer de Redakteur,

De Tongerenaren van den ouden tijd waren toch straffe mannen. Wie er aan twijfelt, die kan er een staaltje van zien in den fiksen kerel die sedert tien dagen in het midden van den groote markt van Tongeren staat. Het moest niet geraadzaam zijn dien burger des avonds aan eenen afgelegenen kant tegen te komen.

De felste koppen van het land hebben lang getwist over eenen hoop gewichtige vraagpunten welke de geschiedkunde onopgelost laat. Bij voorbeeld, moest men Ambiorix op eenen *dolmen* zetten of moest hij met den ransel op den rug, wacht houden langs een schijderhuisje? Ik ben niet slim genoeg om uitspraak te doen, maar ik heb toch eene opmerking te maken waar de Kademie niet aan gedacht heeft, Ambiorix heeft gestreden tegen de Romeinen die onder bevel van Julius Cesar ons land overrompelden. De Romeinen zijn in Tongeren aangekomen langs eenen weg die heden nog bestaat en die den naam behouden heeft van Romeinsche katzij; dat weet allen. Maar wat ik niet begrijp dat is dat Ambiorix met zijnen rug naar de katzij geraait is! Ik wil den slimmen niet allegen maar mij dunkt toch dat dat er neven is.

De vervanging der oude fontein van den markt door het standbeeld van Ambiorix is de eenigste verfraaijing niet waar ik voor in de handen klats. Men heeft aan de Maestrichterspoort een gedeelte van den stads muur afgebroken en er eene soort van engelschen hof gemaakt. Onze stad heeft aan die zijde sedert

deze verandering honderd per honderd gewonnen. Eenieder is daarover ten akkoord zelfs het grootste getal dergenen die zich in het begin er geheel vijandig aan toonden. Voor mijn deel ik vorm den wensch dat men voortga met het afbreken van den stads muur daar het heden toch bewezen is dat onze muur niets gemeen heeft met de romeinsche oudheid. Zonder het afbreken van den muur is het volstrekt onmogelijk tot de gewenschte verfraaijing der stad te geraken. Gaat eens zien te Hasselt en in meer andere steden; daar heeft men de oude wallen afgeworpen, men heeft prachtige boulevards gemaakt, en ik zou wel eens willen weten of er een mensch zou gevonden worden die de boulevards van Hasselt niet duizendmaal verkiest boven die onle pot rotte muren die Tongeren omringen. Waren dat nog oprechte onheden dan zou men nog al iets kunnen door de vingers zien; eerbied voor al wat oud is zoo wel de menschen als de muren. Maar de stadsmuren zijn eenige eeuwen jonger als Ambiorix; dat zijn onheden *de contrebande*, gelijk de Franschen zegt, en het is heden klaar bewezen dat er in den geheelen muur die Tongeren omringt geene enkele schoep romeinschen kalk steekt.

Ik moet toch ook een woordje zeggen over de feesten die verleden week in Tongeren hebben plaats gehad. Wat mij het meeste plezier gedaan heeft dat is van te zien dat de burgers hun beste gedaan hebben en dat de Koning en de Koningin zoo konstant geweest zijn dat zij onzen burgemeester gefast hebben de inwoners in hunnen naam te bedanken. Bravo! dat zie ik gaarne; dat bewijst dat onze jonge Koning geen groothans is, maar dat hij erkentelijk is voor hetgeen de kleine burger doet om hem te ontvangen.

Wat ook heel aardig geweest is, dat was van te zien hoe den *« accueil enthousiaste »* en de *« véritables transports »* verleden zaterdag beschreven werden door de bekeerde republikeinen van 1848. *Tempora mutantur*, dat wilde eertijds zeggen dat er armzalige platroeken onder de zon bopen. Het heden daagsch progres heeft mij al veel dingen getoond die ik voor onmogelijk hield maar alle dagen ben ik verwonderd van onder het opzicht van platroeken iets nieuws bij te leeren. In 1848 den republikeinen spelen, wanneer het republiek beloofde van vette postjes uit te deelen, en in 1866 het republikeinisch vaandel in den zak steken omdat... de tijden veranderen, dat heet heden progres. Alle dagen de wereld verwonderen door nieuwe kazakdrapertjen en alle zaterdagen vuur en vlam uitwerpen tegen de *wégnits* en de *transjages*, dat is de *haute école* van den voortgang.

Vivat het progres, en het is ongepermitterd van den rooden aanhang van 1848 niet op het banket van den Koning genoodigd te hebben. Verbeeld u eens dat er een gemeente raad op het stadhuis zit, geflankeerd aan den eenen kant van eene commissie der feesten en aan den anderen kant van eene commissie van het banket, en in dat heel ding is er niemand die eers de gelachte heft van de *Velette* eene plaats aan tafel aan te bieden! Als ik in de plaats der *Velette* was en er gebeurde mij zulk affront dan schreef ik morloot in mijn gazet dat *« la presse locale ayant été exclue des fêtes, on ne s'ennera pas que nous » nous abstentions de relater ce que nous » n'avons pu ni voir ni entendre. »* Klagen omdat men niet aan de tafel van den Koning genoodigd wordt! O rood vaandel van 1848, wie had u over achtien jaren zerk etade durven voorspellen!

Een volk Tongeren.

Genootschap van den H. Vincentius à-Paris.

Conférentie van Borgloon.

Meermalen reeds hebben wij met voldoening den voortgang bestatigd welken het liefdadig genootschap van den H. Vincentius à-Paris doet in tegengens onze omstreken. In den helben wij onder de oog en het verslag der conférentie van Borgloon over de werken tijdens het dienstjaar 1865 1866. Wij deelen er hier de voornaamste bijzonderheden van mede in de hoop dat het voorbeeld van Borgloon zal struichten dragen en dat nog andere genootschaps, waar het genootschap van den H. Vincentius tot beden niet bestaat, niet langer zullen vertoeven en dit schoone werk in hun midden op te richten.

MUSEUMS EN GELIEFDE MIDDELROEDERS.

De twee eerste jaren hebben wij in ons algemeen verslag u de strekking der Vincents-vereeniging doen zien; heden dat dat werk in zoo verre wij vermoeden van onze medeburgers gekend is, behoeven wij slechts meer dan u voor of tegenspoel van ons werk aan u en hen onder de oog te brengen.

Over het algemeen gesproken zijn wij dit jaar in statu quo gebleven, ik wil zeggen dat wij noch voor noch achteruit gegaan zijn. Het getal onzer werkende leden, der ondernemens liefdeswerken zijn nagenoeg dezelfde gebleven.

Blijven wij getrouw aan onzen eersten lever en wij mogen voortgang en nieuwen onderstand in leden, geldmiddelen en meerdere liefdeswerken verhoopen.

Geven wij voorerst het goede voorbeeld den eenen aan den andren, door onze getrouwheid aan het bijwonen der zittingen, door het aanbrenge van onze offer penning; het is onze eigene aalmoe welke den zegen des Hemels

TWEE LEVENS IN EEN.

NAAR HET ENGELSCH.

Ik ben nu oud en mijn leven is zoo kalm en vrij van schokkende gebeurtenissen voorbijgegaan, als ik maar zou kunnen wenschen, zoo verhaalt eene bejaarde dame. Toch heb ik eene herinnering van iets waarvan slechts weinigen weten, en mijne familie wenscht dat het in ruimere kringen bekend moege worden. Wanneer men gevorderd is in jaren, hoort men gaarne het oordeel van jongeren, zelfs wann er men in jongere jaren gewoan was tot ouden van dagen op te zien. In vele gevallen raken de uitersten elkander. Ik reken op de aandacht mijner lezers voor mijne geschiedenis, omdat zij waar is: of zij hun even merkwaardig zal voorkomen als mij, moet ik onbeslist laten.

Mer dan vijftig jaren geleden woonde ik met mijnen broeder Stephanus in een dorp, dat ongeveer tien mijlen van Londen ligt, alwaar hij geneesheer was. Hij was twee-en-dertig jaren oud, terwijl ik eerst mijn achttiende jaar bereikt had. Wij hadden geene bloedverwanten, behalve eene zuster, die vijf of zes jaren ouder was dan ik en te Londen getrouwd was Stephanus was iemand die een zeer geregeld leven leidde en met onvermoeiden arbeid zijn beroep uitoefende. Onze woning lag een weinig buiten het dorp. Mijn broeder bekleedde voor mij de plaats van vader. Ofschoon wij al vele jaren bij elkander woonden, had ik hem toch nooit van trouwen hooren spreken. Zoo was het met de zaken gesteld omstreeks den tijd toen mijn verhaal begint.

Het huis dat het dichtst bij 't onse stond, werd bewoond door zekeren heer Cameron, een zwak

en ziekelijk man, die den middelbaren leeftijd al voorbij was en eene dochter had met name Marion. Hoe zal ik haar beschrijven, het schoone vrouweleijk wezen dat ik ooit ontmoet heb. Zij kon ongeveer twintig jaren oud zijn. Zij had een rijze, welgemaakte gestalte, marmerblanke tint, donkere oogen, kastanje-brune lokken en eene glauzuitdrukking die eer aan een engel dan aan eenen mensch deed denken. Hoewel haar uiterlijk een machtigen indruk op mij maakte, scheen dit toch bij mijnen broeder niet het geval te zijn, en wellicht waren wij nooit met elkander bekend geworden, zoo niet mijn broeder eens den oud-n heer langs een gevaarlijk voetpad, dat in de nabijheid lag van onze huizen, had mo ten helpen. Deze eerste kennismaking leidde veldra tot een vriendschappijke omgng want beide mannen hadden twee liefhebberijen met elkander gemeen: het rooken en... de mystieke leerstellingen van Swedenborg.

Zoo brachten zij menigen zomervond rookend en pratend met elkander door, somtijts in tegenwoordigheid van Marion, die hen dikwijls op hunne wandelingen vergezelde, terwijl ik, daar ik in dien tijd aan eene borstziekte lijndede was, te huis moest blijven. Op zekeren avond, juist toen mijn broeder aan de tuindeur van den ouden heer en zijne dochter afscheid had genomen, zeide ik:

— Marion is toch een zeer beminnelijk meisje; nooit kan ik haar genoeg aanzien.

— Zie haar maar aan zoo lang gij kunt antwoorde hem, zij heeft greun dri jaar meer te leven.

Hoigens hij gezegd had was maar al te waar. Zij led aan een bedenklijk organisch gebrek — slagadergezwel noemt men het, geloof ik — dat haar in den bloei harer jaren zou wegrukken. Mijn broeder zeide mij dat hij daarover met

zijne uitstekendste kollagas had geksulterd, maar dat geen hunner eenige hoop zal.

De agitatie waarmede hij dit zeide — zoo had ik hem nog nooit gezien — bewees mij dat hij Marion beminde. Ik deed echter alsof ik niets merkte, want ik wist dat ik daar mede niets goeds had kunnen uitrichten, ofschoon ik wel zag dat hij nog door hoop en vrees geslingerd werd. Gemeedsbeweging zou Marion's leven slechts kunnen verkorten; eene liefdesverklaring van zijne zijde zou mogelijk de noodlottigste gevolgen kunnen hebben, en zelfs wanneer zijn oordeel hem in dit opzicht miste, hoe zou hij dan de foltering ontaaan het leven eener liefdesvrouwe in deren dag te zien wegzinken? Daarbij kwam nog dat bij niet anders dacht dat hij haar onverschillig was, ofschoon het mij, die haar zorgvuldig gadesloeg, niet ontgaan was dat zij hem van ganser harte beminde.

Hij had een zwaren strijd te strijden, maar eindtelijk behaalde hij de zeg. Hij deed eene reis, en toen hij eenige weken later terugkeerde zag hij er veel ouder en bleeker uit. Toch had hij geleerd haren naam uit te spreken, zonder dat zijne stem beelde, en het aanraken harer hand beaan hem niet meer als 't ware den adem. Zij pruide over zijne veranderde houding jegens haar, maar ik had den moed niet, hem dien ik beminde, tot haar geluk behulpzaam te zijn. Buitendie zou er onverwacht hulp komen. M. Cameron, wiens gezondheid reeds in het begin onzer kennismaking lijndede was geweest, overleed plotseling.

Ve smart der arme Marion sneed mij door de ziel. Haar vader was dood; mijn broeder was, zooals zij dacht, van haar verveerd; zoo had zij dan op de gansche wereld niemand die er zich om bekommerde of zij leefde of stierf. Ik nam haar met mij mede naar huis en ik week

niet van hare zijde tot dat de begrafenis van M. Cameron had plaats gehad. Hoe die tijd voor ons verliep weet ik zelf niet. Ten moesten wij een besluit nemen in den stand zijer zek n. Cameron, die wel niet in behoef, maar toch in niet al te ruime omstandigheden had geleefd, had zijne dochter slechts eene liefdesgeliefde, die nauwelijks voldoende was haar de geriefelijken heden te verschaffen, welke door den staat harer gezondheid gevorderd werden. En, waer zou zij wonen? wat zou zij beginnen?

Mijn broeder, den d overledene tot testament uitvoerder benoemd had, was de eenige raadsman tot wien zij zich wend n kam. Hij nam twee dagen tijd om te overleggen en hooft haar toen zijne hand. In 't begin kon zij niet anders denken dan dat dit aanbod slechts op zijn medelijden met haar bet grond was; maar toen hij haar de geschiedenis der twee laatste maanden mededeelde en zich daarbij beriep op mijne getuigenis, schitterd n hare oogen van een wonderbaren liefdeloof, ja eene aanbrenng zooals ik nooit gezien had, vertoende zich op haar gelaat. Ik liet hen den avond allen en tot dat mijn broeder aan de deur mijner kamer klopte en mij alles mededeelde, ofschoon het niets nieuws was dat hij mij zeggen kon.

Onder de gegeven omstandigheden scheen het niet noodig te wachten. De toebereidselen tot een huwelijk waren in mijne jonge dagen niet zoo kolossaal als mijne kleindochters geloof n, en ongeveer vier weken na den dood van haren vader liet Marion, in rouwgewaad, zich met mijnen broeder in den echt vereenigen.

De eerstvolgende twee maanden waren een gelukkige tijd voor ons allen. Met M. Camerons gezondheid ging het zeer vooruit. De uitdrukking van verdriet op haar gelaat, die uitwerking die de zorg van haar lichden n vader en de nachten, die